

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1621-5

20. februar 2023

Digitaliseringsbrev til kommuner og fylkeskommuner

Regjeringen ønsker en sterk og effektiv offentlig sektor som gir innbyggerne gode tjenester, valgfrihet og medbestemmelse. Alle innbyggere, uansett bosted, skal ha et godt tjenestetilbud i sitt nærmiljø. Digital infrastruktur blir avgjørende for å bygge landet videre i fremtiden. Regjeringen vil legge til rette for at folk kan bo der de vil, blant annet gjennom å sikre gode grunnleggende digitale tjenester for innbyggere og næringsliv.

Teksten nedenfor inneholder tema og tiltak som Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) finner særlig relevant for kommuner og fylkeskommuner å være kjent med i forbindelse med deres digitaliseringsarbeid.

Oppfølging av **Én digital offentlig sektor – Digitaliseringsstrategien for offentlig sektor 2019-2025**

[Digitaliseringsstrategien for offentlig sektor \(2019-2025\) – Én digital offentlig sektor](#) er felles for kommunesektoren og staten. Stat og kommune må samarbeide tett for å realisere målene i strategien. Oppfølging av tiltakene understøttes av [felles handlingsplan](#) for realisering av strategien, der Digitaliseringsdirektoratet og KS følger opp denne i felleskap. Regjeringen vil følge opp med tiltak som understøtter Hurdalsplattformens ambisjoner om et taktskifte i digitaliseringen av offentlig sektor.

Sentralt i strategien er utvikling av sammenhengende tjenester innenfor syv prioriterte livshendelser. Disse er Få barn (*AID*), Alvorlig sykt barn (*HOD*), Miste og finne jobb (*AID*), Ny i Norge (*AID*), Starte og drive bedrift (*NFD*), Starte og drive frivillig organisasjon (*KUD*) og Dødsfall og arv (*KDD*). Øverste ansvar for livshendelsene er lagt til departementene i parentes, som skal bidra til å realisere livshendelsene, involvere andre departementer og KS

og forankre arbeidet overfor involverte og for omverdenen. Status for arbeidet med de livshendelsene kan følges her: [Prioriterte livshendelser | Digdir](#)

KDD legger stor vekt på det tette samarbeidet med kommunal sektor. KS og KDD er i gang med å utarbeide ny samarbeidsavtale om digitalisering. [Dagens samarbeidsavtale](#) mellom KS og KDD om digitalisering gikk ut i september i 2022, men videreføres inntil ny avtale er på plass før sommeren 2023. Avtalen er en bilateral samarbeidsavtale under [konsultasjonsordningen](#). Konsultasjonsordningen er den faste hovedarenaen for regjeringen og KS til dialog og samarbeid om makroøkonomiske forhold og enkeltsaker som er knyttet til det økonomiske opplegget for kommunesektoren i statsbudsjettet. Bilaterale samarbeidsavtaler er en del av virkemiddelapparatet og styringsdialogen mellom staten og kommunesektoren. Avtalene skal bidra til utvikling av kommunal og statlig tjenesteproduksjon, og kommunen som samfunns- og utviklingsaktør.

Digital hele livet – digital inkludering

Det vises til [strategi for økt digital deltakelse og kompetanse i befolkningen – Digital hele livet](#). Regjeringen følger opp strategien gjennom en egen handlingsplan i starten av 2023.

[I 2022 har KDD tildelt åtte millioner kroner](#) i engangsstøtte til 27 søkere i 45 kommuner som ønsker å heve den digitale kompetansen til innbyggerne. Tilskuddordningen understøtter regjeringens og KS felles ambisjon om å gi alle innbyggere mulighet til å delta i det digitale samfunnet. I samarbeid med KS er det etablert en rådgivningstjeneste som skal hjelpe kommuner som ønsker å utvikle eller videreutvikle veiledningstilbud i grunnleggende digital kompetanse for sine innbyggere ([Digihjelpen](#)). Her finner man tips og råd for etablering og utvikling av et kommunalt veiledningstilbud.

Universell utforming

Universell utforming av digitale løsninger, herunder nettsider, apper og digitale dokument, er en forutsetning for digital inkludering. [Forskrift om universell utforming av ikt](#) er utvidet med nye krav til nettsteder og apper i offentlig sektor, som følge av innlemmelse av EUs webdirektiv i norsk rett. Kravene gjelder fra 1. februar 2023. Fra samme tidspunkt skal også kommunenes, fylkeskommunenes og statlig sektors digitale løsninger som brukes for å tilby informasjon og tjenester over internett, ha publisert tilgjengelighetserklæringer som viser i hvilken grad løsningene er i samsvar med regelverket.

UU-tilsynet i Digitaliseringsdirektoratet har utviklet en sentral løsning for offentlig sektors tilgjengelighetserklæringer. Det er obligatorisk å ta løsningen i bruk.

Tilgjengelighetserklæringen er rullet ut til virksomheter i kommunal, fylkeskommunal og statlig sektor fra oktober 2022. Tilsynet gir veiledning og hjelp ved utfyllingen av erklæringen.

For å sikre universelt utformede og inkluderende digitale løsninger anbefales det å:

- Ivareta kravene til universell utforming i utvikling og forvaltning av digitale løsninger gjennom hele livssyklusen

- Stille krav om universell utforming av ikt i anskaffelse av digitale løsninger, herunder også å be leverandører og andre bidragsyttere om å dokumentere hvordan de ivaretar kravene til universell utforming i løsningene
- Digitalisere for mangfold, herunder også brukerteste digitale løsninger for å ivareta ulike brukerbehov, inkludert behovene til personer med fysiske og kognitive funksjonsnedsettelse, ulik alder, språkbakgrunn og digitale ferdigheter.

Informasjon om kravene til universell utforming og tilgjengelighetserklæringen, finnes på [UU-tilsynets nettsider](#).

Informasjonssikkerhet

God informasjonssikkerhet er en forutsetning for vellykket digitalisering. Dette er også en grunnleggende forutsetning for å opprettholde tillit til offentlig sektors IT-systemer og offentlige digitale tjenester. En vellykket digitalisering handler derfor også om å ivareta krav til sikkerhet og den enkeltes personvern på en god måte. Det handler om å styre risiko i oppgavene og tjenestene.

Det er viktig at alle offentlige virksomheter arbeider godt med informasjonssikkerhet for å kunne levere effektive, brukervennlige og sikre tjenester til innbyggerne.

eForvaltningsforskriften § 15 stiller krav om at alle offentlige virksomheter skal ha et styringssystem som beskriver hvordan virksomhetens aktiviteter innenfor sikkerhetsstyring planlegges, utføres, kontrolleres og forbedres. Dette styringssystemet for informasjonssikkerhet bør samordnes med virksomhetsstyringen for øvrig. Dette vil gi grunnlag for felles tilnærming i håndteringen av de risikoer virksomheten står overfor.

Digitaliseringsdirektoratet har i samarbeid med andre veiledningsaktører utarbeidet [veiledningsmaterieil](#) som kan benyttes av kommunene for å lykkes med informasjonssikkerhetsarbeidet. Digitaliseringsdirektoratet tar også initiativ til et tverrsektorielt samarbeid mellom sentrale veiledningsaktører på området. Initiativet kalles «Felles sikkerhet i forvaltningen», og målsetningen er at det skal bli enklere for kommuner og statlige virksomheter å lykkes i arbeidet med informasjonssikkerhet. Arbeidet vil starte opp i 2023. En beskrivelse av initiativet, og hvilke muligheter og gevinster det kan gi, finnes i et notat publisert på Digidirs nettsider, [Felles sikkerhet i forvaltningen | Digidir](#).

KS og Foreningen kommunal informasjonssikkerhet (KINS) vil være sentrale samarbeidspartnere for kommunene. Videre er nasjonale råd og anbefalinger, særlig NSMs grunnprinsipper og 10 nasjonale råd i Nasjonal strategi for digital sikkerhet, viktig for kommunene å benytte og følge opp. Vi anbefaler også å bruke øvingsportalen [ovelse.no](#) som er et gratistilbud til alle norske virksomheter.

Regjeringen ønsker at alle kommuner skal være tilknyttet et responsmiljø som kan støtte i forebygging og håndtering av IKT sikkerhetshendelser, og jobber for at alle kommuner skal kunne knytte seg til et sektorvis responsmiljø (SRM) for kommunesektoren. Kommunene oppfordres til å aktivt benytte de responsmiljøene de allerede er knyttet til, slik som

HelseCERT og de tjenestene som er tilgjengelige gjennom HelseCERTs Nasjonalt beskyttelsesprogram (NBP).

Departementet viser til at kommunene i henhold til forskrift om kommunal beredskapsplikt er pålagt å gjennomføre helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyser for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet. Vi minner om at kommunene som del av dette arbeidet også bør vurdere risiko og sårbarhet knyttet til infrastruktur og tjenester for elektronisk kommunikasjon (mobil- og bredbåndstjenester og datasenter).

Regulatorisk sandkasse for personvern og kunstig intelligens

For å stimulere til personvernvennlig innovasjon og digitalisering er det etablert en regulatorisk sandkasse hos Datatilsynet. Her kan aktører i både privat og offentlig sektor få praktiske råd og veiledning om hvordan de kan bruke personopplysninger på innovative måter og i nye digitale tjenester innenfor rammene av personvernregelverket. Kommuner som ønsker praktisk veiledning i personvernvennlig digitalisering kan søke opptak i den regulatoriske sandkassen. Mer informasjon om arbeidet i sandkassen finnes på [Sandkassesiden | Datatilsynet](#)

Tilrettelegging for bredbånd og mobil – Ekomportalen

Mobil- og bredbåndnettene binder Norge sammen og er nødvendige for digitalisering av offentlige tjenester, samt næringsutvikling og økt produktivitet i samfunnet. Kommunene har en viktig rolle for å legge til rette for utbygging av slik infrastruktur, blant annet som grunneier, planmyndighet og veimyndighet. Kommunene kan f.eks. bidra til mer effektiv utbygging gjennom å tillate utplassering av basestasjoner på offentlige bygg og ved ikke å stille for strenge krav til etablering av fiberkabel i og langs kommunal vei.

Bredbåndsutbyggingsloven, som trådte i kraft 1. juli 2020, skal bidra til billigere og mer effektiv bredbåndsutbygging. I forbindelse med loven har Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) etablert [Ekomportalen](https://ekomportalen.nkom.no/): <https://ekomportalen.nkom.no/>. Ekomportalen skal bidra til økt bredbåndsutbygging i Norge ved å dele informasjon som er relevant for bransjen og andre interessenter. Kommunene vil være omfattet av definisjonen av nettoperatører, og har plikter etter loven til å levere informasjon til Ekomportalen. Kommuner som eier infrastruktur egnet til framføring av bredbånd, skal legge inn opplysninger om fysisk infrastruktur (for eksempel stolper og trekkerør) i Ekomportalen, samt oppdatere disse opplysningene innen to måneder etter eventuelle endringer i infrastruktur. Kommunene skal også registrere i portalen opplysninger om søknadspliktige bygge- og anleggsarbeider som de gjennomfører i egen regi, eksempelvis sanering av vann og avløp. Ved å gjøre denne informasjonen tilgjengelig, kan kommunene bidra til at samfunnet sparer ressurser f.eks. ved at unødvendig graving unngås og ved at det legges til rette for gjenbruk av infrastruktur. Kommunene kan på denne måten bidra til et mer bærekraftig samfunn. [Nkom](#) kan kontaktes dersom kommunene har spørsmål i tilknytning til dette.

Departementet vil også oppfordre kommunesektoren til å etablere effektive og enhetlige prosesser i forbindelse med søknader om innplassering av infrastruktur for mobilnett på

offentlige arealer, samt aktivt å legge til rette for videre utbygging av mobilkommunikasjonsnett. Vi viser i denne forbindelse til Nkoms veileder: [Innplassering av infrastruktur for mobilnett på offentlige arealer - Nkom](#)

Revidert datasenterstrategi og kommuneveileder

Datalagrings- og dataprosesseringsevne utgjør en sentral del av den digitale grunnmuren, og datasentre er viktige for å sikre en robust nasjonal infrastruktur over hele landet. Alle digitale tjenester kjøres fra datasentre i dag og mange datasentre leverer viktige tjenester for både digitalisering og effektivisering av offentlige tjenester og for ny teknologi- og databasert industri- og næringsutvikling. God tilgang på datasentre i Norge er en nødvendig forutsetning for å ha en god nasjonal datalagringsevne for hele samfunnet og regjeringen ønsker å legge til rette for datasenteretableringer i Norge. Samtidig står vi i en krevende kraftsituasjon nasjonalt og en utfordrende sikkerhetspolitisk situasjon i Europa. Det er også utfordringer knyttet til manglende lokale ringvirkninger og verdiskaping når det gjelder kryptoutvinning. Regjeringen er derfor i gang med å revidere og videreutvikle den nasjonale datasenterstrategien, og har som mål å legge frem en oppdatert strategi i løpet av våren. Regjeringen er også i slutfasen av arbeidet med en veileder for kommunene i forbindelse med datasenteretableringer. Veilederen vil inneholde informasjon om hva kommunen bør tenke over ved henvendelser fra interessenter om å etablere datasenter, eller kommunen selv ønsker å etablere datasenter. Hensikten er å gjøre det enklere for kommunene å ta velbegrunnede valg når et datasenter ønsker å etablere seg i kommunen.

Kobo – system for kommunalt disponerte boliger

Husbanken har siden 2020 samarbeidet med KS og ca. 40 kommuner om å utvikle et digitalt system for kommunale utleieboliger. Systemet vil lette prosessen med å søke, tildele og administrere kommunale utleieboliger, følge opp beboere og skaffe datagrunnlag. Målet er at det skal bli enklere å søke kommunal bolig for de som trenger det. En boligsøker skal få lettere og raskere søknadsprosess, innsyn i egen sak, trygg behandling av personopplysninger, mer egnet bolig og bedre oppfølging. For kommunen skal det bli enklere å fatte vedtak, finne og tildele egnet bolig, sikre rett oppfølging og administrere leieforholdet. Med god oversikt over søkere, boliger og leietakere kan kommunen planlegge ut fra behov og utnytte boligmassen bedre. Det digitale systemet skal være et tilbud til alle norske kommuner. Seks pilotkommuner har brukt løsningen siden våren 2021 og løsningen åpnes nå gradvis for flere og flere kommuner. Etter planen skal alle norske kommuner som ønsker det få koble seg på i løpet av prosjektperioden som varer ut 2023. Seks pilotkommuner har brukt løsningen siden våren 2021, og i 2022 har Husbanken sammen med KS og utvalgte digitaliseringsnettverk tilpasset utrullingsmetodikken slik at alle norske kommuner som ønsker, kan få koble seg på i løpet av prosjektperioden som varer ut 2023.

Digital plan- og byggesaksbehandling

Direktoratet for Byggkvalitet (DiBk) har etablert Fellestjenester BYGG - en digital regelverksplattform på Altinn - som kontrollerer og sender inn byggesøknader til riktig kommune. Fellestjenester BYGG kommuniserer med FIKS-plattformen til KS. Dermed er det blitt enklere å levere komplette byggesøknader til kommunen. Fellestjenester BYGG sjekker

innsendte byggesøknader mot gjeldende regelverk, og sikrer informasjonsflyt mellom partene i byggesaken. De første nettbaserte søknadsløsningene kom på plass høsten 2018.

Over halvparten av de profesjonelle byggesøknadene sendes nå gjennom plattformen Fellestjenester BYGG og over 200 kommuner har anskaffet eByggesak som saksbehandlingssystem. Prosjektet eByggesak er eid av KS, og utvikles i samarbeid med DiBK, Kartverket, SSB, og en rekke pilotkommuner. Systemet innebærer at kommunene får byggesøknadene direkte inn i sitt saksbehandlingssystem med nødvendige data. Det reduserer arbeidsmengden knyttet til behandling og arkivering. Kommuner kan etter eForvaltningsforskriften bestemme at byggesøknader fra profesjonelle aktører må sendes inn gjennom digitale søknadsløsninger. Sandnes kommune har lenge praktisert stenging av søknader fra profesjonelle på epost. Det innebærer at profesjonelle aktører ikke lengre kan sende inn byggesøknader på e-post.

Digital plan- og byggesaksbehandling henger tett sammen og vi er i ferd med å få på plass flere selvbetjeningsløsninger også på planområdet. De nye tjenestene på planområdet utvikles rundt samme struktur som Fellestjenester BYGG og har fått betegnelsen Fellestjenester PLAN og BYGG.

KS utvikler også ePlanSak, som på sikt vil ivareta informasjonsflyten mellom aktørene i en plansak. ePlanSak er en produktspesifikasjon som kommunene kan benytte når de skal digitalisere planprosessen og anskaffe nytt fagsystem/sakstøtte for saksbehandling av planforslag fram til vedtak. eByggeSak og ePlanSak i samspill med nasjonale fellesløsninger, vil etter hvert sørge for mer standardiserte og effektive plan- og byggesaksprosesser.

For å få gode digitale plan- og byggesaksløsninger framover, er det viktig å ha oppdaterte digitale planregistre i bunnen. Det er avgjørende at kommunene fortløpende fører planregisteret etter Kart- og planforskriftens bestemmelser. Dette vil bli mer automatisert med bruk av ePlanSak og FIKS-plattformen til KS.

Digitalarkivet – fellesløsning for historiske arkiver og data

Arkivverket har etablert Digitalarkivet som fellesløsning for å sikre effektiv og trygg bevaring og tilgjengeliggjøring av samfunnets historiske arkiv og data. Kommuner, interkommunale arkivinstitusjoner, statlige virksomheter og private bevaringsinstitusjoner kan benytte løsningen, slik at arkivdata bevares og er mulig å finne og bruke – både for virksomhetene selv og innbyggerne.

Fellesløsningen utvikles i nært samarbeid med arkivsektoren, og har blitt testet og evaluert opp mot behov i kommunal sektor. Flere kommuner og interkommunale arkivinstitusjoner har inngått avtaler om bruk av Digitalarkivet for lovpålagte oppgaver for arkiv- og informasjonsforvaltning. Kommunene som knytter seg til Digitalarkivet vil ikke ha utgifter til utvikling av fellesløsningen.

Innebygd arkivering

Arkivverket vil hjelpe kommunene og statlig forvaltning til å lykkes med arkivering i en digital tid. Det er et stort behov for at man på en enklere og mer effektiv måte tar vare på dokumentasjonen som produseres og behandles. For å tilrettelegge for dette er særlig to tiltak relevante:

- I [regulatorisk sandkasse for arkiv, data og offentlighet](#) kan offentlige og private virksomheter utforske nye måter å ivareta arkivfaglige hensyn, inkludert måter som kan utfordre deler av regelverket. Flere prosjekter i kommunal sektor har vært med, og erfaringsrapporter er tilgjengelig for læring og inspirasjon ([Tidligere prosjekter - Arkivverket](#)). Arkivverket kan gi veiledning til kommunene på innovative prosjekter på området.
- I [StandardLab](#) identifiserer man behov for framtidens standardisering innenfor dokumentasjonsforvaltning og arkiv, og utvikler standarder gjennom involverende og behovsstyrte prosesser. Kommunal sektor er en viktig behovseier og interessent, og Arkivverket oppfordrer kommunene til å komme med innspill til arbeidet.

Digitalisering av gravferdsmeldingen

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark arbeider med å digitalisere gravferdsmeldingen (begjæring om gravlegging/kremasjon). Digital gravferdsmelding skal sørge for en sikker digital informasjonsflyt mellom etterlatte, gravferdsbyrå og gravplassmyndigheten/kommunen. Tjenesten er en del av livshendelsen Dødsfall og arv.

Helsedata.no – enklere tilgang til helsedata

Helsedata skal gjøres raskere og enklere tilgjengelig og saksbehandlingstiden skal reduseres. Direktoratet for e-helse samarbeider med Kreftregisteret, Folkehelseinstituttet, Helsedirektoratet, de regionale helseforetakene og Norsk helsearkiv (Arkivverket) for å skape bedre løsninger for brukere av helsedata. Direktoratet for e-helse samarbeider også med UH-sektoren om mer effektiv bruk av etablerte data- og analysetjenester for å forenkle tilgangen til helsedata. [Helsedata.no](#) er en felles søknadsportal for tilgang på helsedata, og Helsedataservice (Direktoratet for e-helse) er etablert som én vei inn for tilgang til helseregisterdata.

Digitalisering i kommunal helse- og omsorgstjeneste

Digitale løsninger og bedre digital samhandling skal bidra til at innbyggere får gode, sammenhengende og tilgjengelige tjenester der de bor. Bruk av digitale løsninger skal gjøre det enklere å være pasient og ansatt i vår felles helse- og omsorgstjeneste og gjøre tjenesten bærekraftig for fremtiden. Innbyggerne skal ha tillit til at opplysninger om helsen deres blir behandlet på en trygg og sikker måte. Regjeringen vil legge frem en strategi for digital sikkerhet i helse- og omsorgssektoren i stortingsmeldingen om helseberedskap.

Regjeringen ønsker at bruk av innovative e-helseløsninger skal bidra både til en trygg og effektiv helse- og omsorgstjeneste og til å skape et hjemmemarked for leverandører. I Norge er det mange aktører som hver for seg digitaliserer og omstiller tjenestene for å levere helse-

og omsorgstjenester på nye måter. Regjeringen vil jobbe for nasjonal koordinering på e-helsefeltet og sikre at vi bruker de samlede ressursene på en god måte.

Regjeringen tar sikte på å fremme en stortingsmelding om Nasjonal helse- og samhandlingsplan innen utgangen av 2023. Meldingen vil utgjøre rammene for utviklingen av vår felles helse- og omsorgstjeneste. Sentrale mål er gode og sømløse pasientforløp og gode tjenester i hele landet. Nasjonal helse- og samhandlingsplan vil omhandle utvikling av både den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten. Meldingen vil inkludere temaene samhandling, rehabilitering, digitalisering, kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet, kompetanse, og svangerskap-, føde- og barseltilbud.

Helse- og omsorgsdepartementet og KS vil videreføre samarbeidet om innføring av nasjonale e-helseløsninger i 2023. Målet er å legge til rette for innføring av nasjonale e-helseløsninger i kommunene og legge til rette for bedre journal- og samhandlingsløsninger. Innføring av kjernejournal vil bidra til at helseopplysninger følger pasienten på tvers av helse- og omsorgstjenesten og er høyt prioritert. Kjernejournal er også en forutsetning for innføring av pasientens legemiddelliste, som vil gi bedre tilgang til legemiddelinformasjon.

Digital samhandling

Det er allerede etablert flere nasjonale e-helseløsninger for digital samhandling. For å nå målene om helhetlig og effektiv digital samhandling og få realisert gevinstene, er det behov for å videreutvikle dagens nasjonale e-helseløsninger og etablere nye tjenester og ny funksjonalitet.

En felles legemiddeloversikt er høyt prioritert av aktørene i helse- og omsorgstjenesten og vil realisere nytte hos både spesialisthelsetjenesten, kommunal helse- og omsorgstjeneste, pasient og innbygger, gjennom økt effektivitet og økt pasientsikkerhet. Kommunenes deltagelse er en forutsetning for å lykkes med en felles legemiddeloversikt. Arbeidet med å realisere felles komponenter som er nødvendige for å håndtere informasjonssikkerhet og personvern knyttet til mer utstrakt bruk av digital samhandling, skal fortsette i 2023. I 2022 har innsatsen vært rettet mot å etablere løsningen *pasientens prøvesvar* samt tilhørende tjenester for deling av kritisk informasjon og dokumenter via kjernejournal. Dette skal sikre at rett helsepersonell får tilgang på relevant pasientinformasjon når behovet er til stede.

Tjenesten pasientens prøvesvar skal gi helsepersonell og pasienter tilgang til prøvesvar uavhengig av hvem som har bestilt og utført undersøkelsen. Målet er å gjøre laboratorie- og radiologisvar tilgjengelige for helsepersonell og for innbyggerne via helsenorge.no.

Velferdsteknologisk knutepunkt er etablert som en nasjonal tjeneste for å utveksle journalføringspliktige helseopplysninger mellom kommunens velferdsteknologiske løsninger og virksomhetens journalsystem. Det skal understøtte arbeidet med digital hjemmeoppfølging og bidra til å øke trygghet og mestring hos innbygger, og øke omsorgskapasiteten i kommunene.

Nasjonal rådsmodell for e-helse

Den nasjonale rådsmodellen for e-helse er en videreutvikling av den nasjonale styringsmodellen for e-helse og endringene ble gjennomført 1. juli 2022. Formålet med rådsmodellen er å styrke gjennomføringsevnen på e-helseområdet gjennom å samle de sentrale aktørene i helse- og omsorgssektoren om felles behov, utviklingsretning, innsats og måloppnåelse. Modellen består i dag av tre utvalg, Nasjonalt e-helseråd, Prioriteringsutvalget (NUIT) og Fagutvalget (NUFA) med medlemmer fra helsesektoren, inklusive KS og utvalgte kommuner. Saker fra den nasjonale rådsmodellen for e-helse løftes til konsultasjonsordningen mellom staten ved regjeringen og KS ved behov.

Innføringsaktiviteter

I arbeidet med digitalisering i helse- og omsorgssektoren er det viktig med helhet og sammenheng. Skal vi lykkes er det viktig at innføringen av de nasjonale e-helseløsningene prioriteres og koordineres i fellesskap, og at kommunesektoren settes i stand til å understøtte felles planer. Det er avgjørende at det er tilstrekkelig kapasitet i tjenesten til å ta imot løsningene.

Flere av de nasjonale e-helseløsningene krever innføringsaktiviteter i kommunene de nærmeste årene. Flere av løsningene vil kreve tilpasninger i kommunenes IKT-systemer, etablering av nødvendig infrastruktur og sikkerhetsløsninger, og endring av arbeidsprosesser. Kompetansenettverk for innføring, i regi av KS, skal understøtte kommunenes arbeid med innføring av nasjonale e-helseløsninger og bidra til at innføringen følger nasjonale planer. Det er i statsbudsjettet for 2023 bevilget 20,4 millioner kroner til nettverk for innføring av e-helseløsninger i kommunene. Kommunal sektors ambisjoner på e-helseområdet, et felles plan og rammeverk utarbeidet av KS i samarbeid med kommuner og fylkeskommuner, danner grunnlaget for nasjonale portefølje for innføring og kunnskapsutvikling innen e-helse, og vil være et grunnlag for arbeidet som gjennomføres i kompetansenettverket for innføring og kommunenettverk for velferdsteknologi og digital hjemmeoppfølging.

Velferdsteknologiprogrammet er videreført i perioden 2022 - 2024. Formålet med videreføringen av programmet er å understøtte kommunene i deres arbeid med å integrere velferdsteknologi i de kommune helse- og omsorgstjenestene. Nasjonale myndigheter støtter først og fremst kommunene gjennom nettverk og prosessveiledning. Det er et mål å etablere varige strukturer for å sikre at velferdsteknologi integreres i det ordinære tjenestetilbudet også etter 2024. Økt bruk av velferdsteknologi kan føre til økt kvalitet i form av bl.a. økt mestring for tjenestemottakere i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og økt omsorgskapasitet. Nasjonale myndigheter støtter også kommunene gjennom prosessveiledning av kommunene i innføring av velferdsteknologi, og faglig rådgivning, kunnskapsutvikling, utvikling av retningslinjer og opplæringsverktøy mv i velferdsteknologi.

Helseplattformen

Helseplattformen er en felles pasientjournal for hele helsetjenesten i Midt-Norge. Helseplattformen er tatt i bruk i syv kommuner, inkludert Trondheim kommune, St. Olavs hospital og alle laboratoriene i Midt-Norge. Alle midt-norske kommuner har opsjonsavtaler

med Helseplattformen, og kan fatte vedtak i kommunestyret for å slutte seg til den felles journalløsningen.

Bedre journalløsninger i kommunene

Arbeidet med felles kommunal journal har fra 2021 vært organisert som et samarbeidsprosjekt mellom staten, KS og samarbeidskommuner. Arbeidet med å oppdatere styringsdokumentet og utforme en gjennomføringsstrategi i tråd med anbefalingen fra den eksterne kvalitetssikringen (KS2) av forprosjektet har pågått siden 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S (2021–2022). Staten har i 2021 og 2022 finansiert programaktiviteter til arbeidet med felles kommunal journal gjennom en tilskuddsordning. Jf Prop 1 S (2022-2023) avvikles den statlige finansieringen av programaktiviteter fra 2023, og det vil ikke være aktuelt for staten å være medeier i et ev. felleseid selskap med kommunesektoren. Jf Innst. 11 (2022-2023) vedtak 263, har Stortinget bedt regjeringen sørge for at opp mot 20 millioner kroner innvilget for 2022 overføres til 2023 med formål om å slutføre pågående aktiviteter knyttet til å ferdigstille, kvalitetssikre og forankre styringsdokumentet for felles kommunal journal i kommunesektoren.

Regjeringen vil støtte kommunenes arbeid med bedre journalløsninger gjennom regulering av standarder og krav til funksjonalitet, og gjennom virkemidler som stimulerer til at kommunene kan foreta investeringer og forenkler kommunenes anskaffelse og modernisering av journalsystemene.

Regjeringen har i Hurdalsplattformen varslet at den vil etablere en helseteknologiordning som støtter innføring av ny teknologi i helse- og omsorgstjenesten. På oppdrag fra regjeringen har Direktoratet for e-helse, i samarbeid med Helsedirektoratet og KS, [utredet en mengde tiltak](#) for både velferdsteknologiområdet og journalområdet, for hva en helseteknologiordning kan inneholde. Helseteknologiordningen er planlagt innført i 2024 og vil bygges ut trinnvis.

Pålegg om bruk av og betaling for forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger

Stortinget vedtok 17. desember 2021 endringer i pasientjournalloven §§ 8 og 21 som gir Helse- og omsorgsdepartementet hjemmel til å gi forskrifter som pålegger virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester å gjøre tilgjengelig og ta i bruk elektroniske resepter (e-resept), Nasjonal kjernejournal, helsenorge.no og helsenettet. Loven gir videre departementet hjemmel til å gi forskrifter som pålegger virksomhetene å betale for forvaltning og drift av disse løsningene. Departementet har fastsatt betalingen for 2023 gjennom endring i forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger. Kommunenes andel av betalingen fordeles mellom kommunene etter delkostnadsnøkkel kommunehelse. Kommunene er over statsbudsjettet kompensert for eksisterende kostnader til forvaltning og drift av løsningene, og for deler av kostnadsveksten siden betalingsordningen ble innført i 2022. Prismodellene for de nasjonale e-helseløsningene er nå under evaluering og vil fra 2024 bli justert basert på erfaringer med ordningen.

Helse- og omsorgsdepartementet har etablert et teknisk beregningsutvalg for nasjonale e-helseløsninger som skal vurdere tallgrunnlaget for beregnede kostnader til forvaltning og drift

av de nasjonale e-helseløsningene. Utvalget inkluderer medlemmer som er foreslått av KS, regionale helseforetak, Legeforeningen og Apotekforeningen. Beregningsutvalget gjennomfører hver vår en overordnet gjennomgang av tallmaterialet, basert på prognoser fra Norsk helsenett SF. På høsten behandler utvalget Norsk helsenett SFs beregninger av priser og avgiftsatser på et mer detaljert nivå. Kostnader til forvaltning og drift som er en konsekvens av investeringsbeslutninger og tiltak i nasjonal e-helseportefølje, skal synliggjøres og behandles i den nasjonale rådsmodellen for e-helse. I tillegg drøftes årlige endringer i betalingen for forvaltning og drift av de nasjonale e-helseløsningene i konsultasjonsordningen mellom regjeringen og KS.

DigiUng-programmet

I juni 2022 besluttet regjeringen at ung.no skal være statens primære tverrsektorielle kanal for digital informasjon, dialog og digitale tjenester til barn og unge på tvers av tjenestenivåer gjennom realisering av DigiUng-programmet. BFD, HOD, KD, KUD, KDD, AID og JD med relevante underliggende etater samarbeider om ung.no og DigiUng-programmet.

Det er lagt opp til tre nivåer av interaksjon med forvaltningen på ung.no som avhenger av hvilke behov ungdommen har. Det er lagt opp til et økosystem, der tjenestene fortsatt skal driftes på de plattformer hvor de eksisterer i dag, og det arbeides for å få ulike plattformer, databaser og tjenester til å henge sammen og fungere helhetlig for brukeren. Målet er at barn og unge får riktig hjelp til riktig tid, og at de skal veiledes inn til riktig tjeneste fra ung.no. DigiUng-programmet er også knyttet opp mot livshendelsen *Alvorlig sykt barn*.

Reklameskolen

Reklameskolen er et digitalt interaktivt opplæringsverktøy om reklame laget primært for elever på ungdomsskolen. Her får elevene lære om hvordan reklame påvirker oss gjennom video, tekst og interaktive oppgaver. Målet er at elevene skal bli flinkere til å kjenne igjen reklame, skjønne hvem som står bak og hvordan reklamen påvirker oss. Reklameskolen er utviklet av Forbrukertilsynet. [Reklameskolen](#)

Digitalisering i barnevernet

DigiBarnevern består av to prosjekter, et kommunalt og et statlig prosjekt. Sammen har de som mål å øke kvaliteten i det kommunale barnevernet, blant annet ved å sørge for bedre IT-løsninger. Bedre digitale løsninger skal gi kommunene bedre forutsetninger for å gi god og effektiv hjelp til barn og unge, samt legge til rette for bedre styringsinformasjon for ledere i barnevernet og i kommuneledelsen. Det statlige prosjektet har ansvaret for tre leveranser som kommunene kan ta i bruk:

Nasjonal portal for bekymringsmeldinger ble lansert i april 2020 og er et samarbeid mellom Bufdir og KS. Portalen gjør det mulig for både privatpersoner og offentlige meldere å sende bekymringsmeldinger digitalt. Dette gjør det enklere og sikrere å melde bekymring, og barnevernstjenesten i ulike kommuner kan raskere gi hjelp til barn som trenger det. Løsningen er overført fra prosjekt til forvaltning.

Barnevernsfaglig kvalitetssystem (BFK) skal gi barnevernsfaglig og juridisk kvalitetsstøtte til det kommunale barnevernets arbeid med barnevernssaker. Et av målene med BFK er å bidra til likere og mer kvalitetssikret utøvelse av barnevernsfaglig praksis i alle landets barnevernstjenester. BFKs innholdselementer kan implementeres i nye fagsystemer, og dermed bli en integrert del av det kommunale barnevernets arbeidsverktøy. Saksbehandlerne vil på den måten få støtte i det daglige arbeidet, direkte tilgjengelig i fagsystemet. BFKs innhold gjøres tilgjengelig på data.bufdir.no, primært for systemleverandører som utvikler nye fagsystemer. Løsningen er overført fra prosjekt til forvaltning.

Rapporteringsløsning og Nasjonalt barnevernregister er en ny måte for kommunene å rapportere til staten, og skjer fortløpende og automatisk fra nye fagsystemer. Den nye rapporteringsløsningen ivaretar kravene i KOSTRA-rapporteringen og rapportering til Statsforvalter, og overtar for de årlige og halvårlige rapporteringene. På Bufdir sine nettsider beskrives hvordan overgangen fra gammel til ny løsning skal håndteres. Løsningen overføres fra prosjekt til forvaltning i løpet av 2023.

Koordineringsansvar for en tryggere digital oppvekst for barn og unge

Regjeringen besluttet i 2022 at det skal legges fram en stortingsmelding om trygg digital oppvekst, og Barne- og familiedepartementet koordinerer dette arbeidet. Stortingsmeldingen følger opp *Nasjonal strategi for trygg digital oppvekst*, [Rett på nett](#), og skal gå dypere inn i problemstillingene og målene i denne strategien. Medietilsynet har en koordinerende rolle på direktoratsnivå og skal etter planen lansere en handlingsplan som følger opp strategien *Rett på nett* høsten 2023.

DigiHoT – digitalisering i formidling av hjelpemidler og tilrettelegging

NAV startet i 2020 utviklingen av løsninger for innbygger, kommune og hjelpemiddelsentral om formidling av hjelpemidler. Leveransene til nå lar kommunene sende bestillinger og søknader på utvalgte hjelpemidler til hjelpemiddelsentralen, etter fullmakt fra bruker. Bruker får også enkel oversikt over status i sak, og det er gjort et betydelig arbeid for å forenkle og effektivisere saksbehandlingen i NAV. Prosjektet vil fremover også se på forbedringer i lager- og logistikkhåndtering. Prosjektet er et samarbeid mellom NAV og KS, og vil gå ut 2024.

Digitalisering i barnehager og grunnskolen

Samarbeid om digitalisering i skolen og barnehage er forankret i en samarbeidsavtale mellom Kunnskapsdepartementet og KS om kvalitetsutvikling i sektoren. Fra 2022 har samarbeidet også vært operasjonalisert gjennom samstyringsråd for digitalisering i grunnskolen mellom staten og KS.

I tråd med dette utvikler regjeringen i samarbeid med KS, en ny strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole. Som del av arbeidet med den nye strategien har det i 2022 vært innspillsmøter med kommunal sektor, bransjeorganisasjoner og andre fag -og interesseorganisasjoner. Strategien planlegges å ha en varighet fra 2023 til 2030, og vil favne om barnehage, grunnskolen og videregående opplæring. Sammen har Kunnskapsdepartementet og KS vurdert ulike kartlegginger av behov og forslag til tiltak i

kommunal sektor. Innspillene viste til både store felles utfordringer og viktige gevinster ved digitalisering og at det er store forskjeller i kommunenes digitale infrastruktur og kompetanse disse sektorene. Aktuelle innsatsområder i strategien er digital praksis i barnehage og skole, digitale læremidler og tjenester, universell utforming og inkludering, og personvern og informasjonssikkerhet. Regjeringen og KS planlegger å legge frem den nye strategien vinteren 2023. Videre samordning og samarbeid om digitalisering på nasjonalt og regionalt nivå sees på som en forutsetning for å nå viktige målsetninger om barnehage- og skoleutvikling.

Miljødirektoratet.no

Miljødirektoratet.no gir kommunene og andre myndigheter oppdatert digital veiledning og kommentarer til miljøregelverket. På [Miljødirektoratet.no](https://miljodirektoratet.no) finner kommunene også nyttige tjenester, verktøy og data innen forurensning, naturforvaltning, friluftsliv, arealplanlegging, klima og luftkvalitet.

Ny IT-løsning for luftkvalitetsmåledata: "Luftkvalitet i Norge: Målinger"

Miljødirektoratet startet høsten 2022 utviklingen av et nytt IT-system for luftkvalitetsmåledata. Plikten til å måle luftkvalitet er nedfelt i forurensningsforskriften kapittel 7.

Systemet vil både være

- en database hvor det vil være mulig å se hva som har vært målt av luftforurensning for eksempel [svevestøy](#) på Norges målestasjoner.
 - tilbake i tid
 - i "nær sanntid" som vil si fram til forrige time, som vist her: [Luftkvalitet i Norge \(miljodirektoratet.no\)](#)
- et arbeidsverktøy for de som utfører målingene, de som sjekker kvaliteten til dataene og de som rapporterer dataene inn til det europeiske miljøbyrået.

Et godt IT-system for måledata gjør det mulig å følge med på status og utvikling av nivåene av luftforurensning. Det er et viktig grunnlag for å vurdere og iverksette tiltak. Systemet skal være brukervennlig, bruke moderne teknologi og være fleksibelt.

Hovedbrukergruppene er:

- Kommunen
- Fylkeskommunen
- Statens vegvesen
- Industribedrifter
- Miljødirektoratet
- Nasjonalt referanselaboratorium for luftkvalitetsmålinger (NRL)

Kommunen er både myndighet for lokal luftkvalitet etter [forurensningsforskriften kapittel 7](#) og anleggseier (vedfyring, kommunale veier og havner). Fylkeskommunen og Statens vegvesen har ansvar for luftforurensning fra sine veier, mens industribedrifter har ansvar for luftforurensning fra sine anlegg. Alle disse er også eiere av eller medansvarlige for målestasjonene i Norge.

Miljødirektoratet har blant annet ansvar for bakgrunnsmålinger i spredtbygde strøk og rapportering av data til det europeiske miljøbyrået. NRL skal sikre at kvaliteten på måledataene er i tråd med det europeiske kvalitetssystemet.

IT-systemet vil også være nyttig for andre i forvaltningen som statsforvalteren, forskningsmiljøer, befolkningen og journalister.

Hjorteviltregisteret

Miljødirektoratet har de siste årene tilrettelagt for en effektiv kommunal saksbehandling i [Hjorteviltregisteret](#). For eksempel kan kommunene nå sende ut digitalt godkjente fellingstillatelser med ev. vedlegg direkte fra registeret til alle valdansvarlige i kommunen samtidig. Kommunen kan også motta digitale fellingsrapporter etter endt jakt, og sende påminnelse om manglende rapportering via Hjorteviltregisteret.

NaturOppdrag - bestille og utføre oppgaver i felt knytta til verneområder

NaturOppdrag er et digitalt verktøy for å bestille og gjennomføre oppdrag i felt, følge opp installasjoner i felt og å notere viktige feltobservasjoner. Det skal særlig støtte en bedre dialog og samhandling mellom forvaltningsmyndighet og naturoppsyn. Verktøyet blir tilgjengelig for alle kommuner med forvaltningsmyndighet for verneområder, på lik linje med andre forvaltningsmyndigheter (Statsforvalteren, Sysselmeisteren, Nasjonalpark- og verneområdestyrer). I dag har ca. 60 kommuner forvaltningsmyndighet for ett eller flere verneområder. Det omfatter ca. 300 områder - se verneområder med [kommunal myndighet](#). På nettsiden [Forvaltningsmyndighetens ansvar for verneområder](#) er dette forklart nærmere.

Vann-Nett

[Vann-Nett](#) er inngangsportalen til informasjon om vann i Norge. Vann-Nett sikrer tilgang på miljøinformasjon for kommuner, faglige institusjoner, interessegrupper, alle myndigheter og allmennheten. Målet er å gi en enkel og rask tilgang til data i forskjellige format. Her kan du finne hvordan det står til i vannet (miljøtilstand, miljømål, tiltak, påvirkninger osv.) og få ut data i forskjellige formater (faktaark og kart). Faktaarkene vil kunne brukes for å formidle informasjon om miljøtilstanden og hvordan vannet påvirkes av ulike menneskelige aktiviteter. Dette vil gi en samlet oversikt til bruk i jobben med å ta gode og helhetlige beslutninger for å bedre miljøet i vannet. Kommunen er myndighet på flere områder som påvirker vann: landbruk, miljø, avløp, forurensning, arealbruk med mer. Her har kommunen virkemidler i vannforvaltningen blant annet gjennom plan- og bygnings-loven, forurensningsloven og vannressursloven.

Jegerprøveeksamen

Jegerprøveeksamen med gebyr ble 1. januar 2023 oppdatert med en digital løsning som gjør at kandidatene kan ta eksamen på sin [egen mobile enhet](#). Det er kommunene som er ansvarlig for å gjennomføre kurs med eksamen, og dette forenkles nå ved at de ikke lenger trenger å stille med klassesett med PCer på eksamen.

Tilskudd.no - digital oversikt over statlige tilskudd til frivillig sektor

I Meld. St. 10 (2018-2019) *Frivilligheita - sterk, sjølvstendig, mangfaldig* ble det varslet en forenklingsreform for frivillig sektor. Forenklingsreformen er forankret i målet om at det skal være enkelt å engasjere seg som frivillig, det skal være enkelt å drive frivillig organisasjon og det skal være enkelt for frivilligheten å søke og rapportere på statlige tilskudd. Digitaliseringsstrategien for offentlig sektor (2019-2025) peker ut syv prioriterte livshendelser. Starte og drive en frivillig organisasjon er én av de prioriterte livshendelsene. Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) har overordnet ansvar for oppfølging av livshendelsen, og har sammen med Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) laget en digital løsning som gjør det mulig å få oversikt over statlige tilskuddsordninger, tildelinger, mottakere og enkeltstående tilskudd til frivillig sektor. [Tilskudd.no](#) ble lansert 5. desember 2022, og kan også være nyttig for kommunene for å vurdere egne virkemidler og tiltak. Rapporten om [videreutvikling av Frivillighetsregisteret](#) ble ferdigstilt i mai 2022. Som en oppfølging av rapporten vil Kultur- og likestillingsdepartementet igangsette arbeidet med å gjennomgå lov om register for frivillig virksomhet. Lovarbeidet vil særlig fokusere på registreringsrett i Frivillighetsregisteret og hvordan registeret kan bidra til forenkling og samordning.

Nye digitaliseringstiltak i 2023

Digitalisering er både en driver og et viktig virkemiddel for å effektivisere ressursbruken og tilby bedre tjenester til innbyggere, næringsliv og frivillig sektor. Digitalisering, bruk av ny teknologi og bedre utnyttelse av data kan bidra til økt innovasjon, bedre offentlige tjenester og nye arbeidsplasser. Noen av de nye digitaliseringstiltakene i 2023 med relevans for kommunal sektor er listet opp nedenfor.

- Et prioritert digitaliseringstiltak i 2023 som vil ha betydning for kommunal sektor er økt bevilgning på om lag 58 millioner kroner til bredbåndsutbygging i områder uten kommersielt grunnlag for utbygging, dette gir totalt 362,7 millioner kroner.
- Gjennom økning av kommunerammen kompenseres kommuner og fylkeskommuner for kostnader ved å innføre krav om synstolking av innhold på offentlige nettsider.
- Regjeringen vil prioritere arbeid knyttet til utvikling av matrikkelen. Matrikkelen er en viktig felleskomponent som gjør det lettere å lage gode løsninger. Dette arbeidet vil styrke deling og bruk av data på tvers av offentlig og privat sektor og bidra til videreutvikling av den nasjonale infrastrukturen for geografisk informasjon. En matrikkel med høyere kvalitet og bedre tekniske løsninger er viktig for arbeidet med forenklinger og innsparinger i staten, kommunene og næringslivet.
- Den regulatoriske sandkassen for personvernvennlig innovasjon og digitalisering hos Datatilsynet videreføres. Sandkassen er et tiltak for å stimulere til utvikling av

personvernvennlige tekniske løsninger, og både offentlig og privat sektor kan få veiledning i arbeidet med å ivareta personvernet i nye og innovative løsninger.

[Medfinansieringsordningen](#), som forvaltes av Digitaliseringsdirektoratet, har siden oppstarten i 2016 bidratt til at 81 tiltak med samlede prosjektkostnader på over 1,7 mrd. kroner er igangsatt. Prosjektene i 2016–2022 oppgir samlede netto gevinster i offentlig sektor på over 1,2 mrd. kroner per år. Dette fordeler seg på statlig sektor med 335 mill. kroner per år og kommunal sektor med 839 mill. kroner per år.

I 2021 fikk 12 prosjekter tilsagn fra medfinansieringsordningen, med en samlet tilsagnsramme på 129 mill. kroner. I 2022 har 8 prosjekter fått tilsagn om til sammen 128,1 mill. kroner i medfinansiering. Disse prosjektene har en beregnet netto nåverdi på 2,2 mrd. kroner over 10 år, med vesentlige gevinster hos innbyggere og næringsliv. Mulig innsparingspotensial i offentlig sektor er beregnet til om lag 152 mill. kroner per år. Av dette er om lag 142 mill. kroner i kommunesektoren.

I 2022 er om lag 57 pst. av gitte tilsagn til prosjekter som gjelder strategisk prioriterte fellesløsninger eller tvérrgående tiltak (sammenhengende tjenester). Resterende tilsagn er gitt til små og mellomstore lønnsomme digitaliseringstiltak, slike som ordningen har støttet siden 2016. Ordningen har blitt evaluert og det er vedtatt reviderte retningslinjer for den i 2022.

Digitaliseringsrundskrivet for statlige virksomheter

[Digitaliseringsrundskrivet](#) gjelder for statlig sektor, og er en helhetlig sammenstilling av pålegg, føringer og anbefalinger for staten. Siden rundskrivet viser til regjeringsbeslutninger og en rekke krav som er hjemlet i lover som også gjelder for kommunal sektor, kan deler av rundskrivet være relevant for kommuner og fylkeskommuner. Departementet oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til å gjøre seg kjent med kravene som stilles og anbefalingene som gis til statlige virksomheter på digitaliseringsområdet, og vurdere om noen av disse kan være relevante for digitaliseringsarbeidet i kommunal sektor.

Rundskrivet stiller også krav til involvering av kommunal sektor i nasjonalt digitaliseringsarbeid. Regjeringens digitaliseringsstrategi stadfester felles prinsipper for samarbeid mellom stat og kommune i det statlige digitaliseringsarbeidet, beskrevet som «samordning med og involvering av kommunal sektor». Prinsippene inngår i rundskrivet og gjelder for «strategisk digitaliseringsarbeid av betydning for offentlig sektor, og som skjer i råd og utvalg der aktører fra kommunal og statlig sektor er representert». Det stilles krav til statlige virksomheter om å følge prinsippene. I tillegg stilles krav om involvering av KS ved forberedelse av digitaliseringstiltak. En [sjekklister](#) for hvordan kommunal sektor bør involveres i statlige digitaliseringstiltak, er utarbeidet av Digitaliseringsdirektoratet og KS. Sjekklister retter seg mot statlig sektor, men er også relevant å kjenne til for kommunal sektor.

Med hilsen

Jan Hjelle
ekspedisjonssjef

Katarina de Brisis
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer